

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

____.____.20__ № _____

На № _____ від _____.____.20__

**Заступнику Дніпровського
міського голови з питань
діяльності виконавчих органів,
директору департаменту
благоустрою та інфраструктури
Дніпровської міської ради, голові
спеціальної комісії з ліквідації
наслідків надзвичайної ситуації
природного характеру місцевого
рівня у м. Дніпро**

Михайлу ЛИСЕНКУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбач

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14303.2/21/25.1 від 25.11.2021
КЕП: Денісова Л. Л. 25.11.2021 17:01
5FB77F7B650371D0400000AF67000081E00000

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Здійснюваним мною моніторингом встановлено, що пунктом 2 протоколу № 38 засідання спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації природного характеру місцевого рівня у м. Дніпро від 16.11.2021 (далі – Спеціальна комісія) встановлено обмеження щодо пільгових перевезень пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, на міських маршрутах загального користування автотранспорту, електротранспорту і метрополітену. Встановлено час для пільгових перевезень щоденно з 10 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. В інший час пільга не діє.

Вказане рішення прийнято Спеціальною комісією з посиланням на пункти 2², 3, 3⁵ постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) (далі – Постанова № 1236), протокол № 38 позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 15 жовтня 2021 року, а також рішення Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій (протокол № 30 від 08.11.2021 та протокол № 32 від 12.11.2021).

За результатами аналізу пункту 2 протоколу № 38 Спеціальної комісії від 16.11.2021 вважаю, що його прийнято з порушенням законодавства з огляду на таке.

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 Основного Закону України.

Постановою № 1236 з 19 грудня 2020 року до 31 грудня 2021 р. на території України продовжено дію карантину (встановленого постановами Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211, від 20 травня 2020 р. № 392 та від 22 липня 2020 р. № 641). Пунктами 2², 3, 3⁵ Постанови № 1236, на які посилається Комісія у своєму протоколі № 38 від 16.11.2021, передбачено запровадження відповідних протиепідемічних обмежень залежно від встановленого рівня епідемічної небезпеки в регіоні (зелений, жовтий, червоний рівень).

Жодним пунктом Постанови № 1236 не передбачено обмежень щодо пільгового проїзду громадян у громадському транспорті

Також жодних обмежень щодо пільгового проїзду громадян не передбачено й протоколом № 38 позачергового засідання Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій від 15 жовтня 2021 року, а також рішеннями Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій (протокол № 30 від 08.11.2021 та протокол № 32 від 12.11.2021), на які посилається Комісія у своєму протоколі № 38 від 16.11.2021.

Натомість Постановою № 1236 встановлено лише особливі умови проїзду пасажирів у громадському транспорті (обов'язкове носіння засобів індивідуального захисту та обмеження щодо максимальної кількості пасажирів в салоні транспорту).

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1096 внесено зміни до Постанови № 1236. Цими змінами затверджено нові вимоги щодо пасажирських перевезень на міжобласному та міжнародному сполученнях (за наявності документів про вакцинацію, одужання чи відповідного тесту).

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 92 Конституції України права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина визначаються виключно законами України.

Право окремих пільгових категорій громадян на безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту встановлено на законодавчому рівні, зокрема законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про охорону дитинства», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні».

Згідно з частиною третьою статті 2 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» нормативні акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені цим Законом, є недійсними.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до пункту 1 Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 409 (далі – Типове положення), місцева комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій (далі – місцева комісія) є постійно

діючим органом, який утворюється райдержадміністрацією, виконавчим органом міської ради, районною у місті та селищною радою для координації діяльності райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, пов'язаної із забезпеченням техногенно-екологічної безпеки, захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і реагування на них.

Основні завдання комісії на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці визначені в пункті 3 Типового положення.

Незважаючи на широкий спектр повноважень місцевої комісії в умовах надзвичайних ситуацій та обов'язковість для виконання їх рішень, у своїй діяльності вони повинні керуватися виключно Конституцією і законами України, а також указами Президента України і постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, рішеннями Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, Типовим положенням, а також рішеннями регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Жодним із положень законодавства, в тому числі нормами Типового положення, не передбачено право місцевої комісії обмежувати або скасовувати вже встановлені законами України та актами Кабінету Міністрів України права на пільги окремих категорій громадян.

Наголошую, що серед пільгових категорій громадян можуть бути особи, які продовжують працювати і дістаються до роботи на громадському транспорті, а також громадяни, для яких є необхідним відвідування закладів охорони здоров'я, реабілітаційних центрів тощо.

З урахуванням наведеного вище пункт 2 протоколу № 38 від 16.11.2021 Спеціальної комісії вважаю протиправним та таким, що підлягає негайному скасуванню.

Виявлені порушення безпосередньо впливають на додержання прав і свобод людини і громадянина, закріплених у статтях 46 і 64 Конституції України.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України від 23 грудня 1997 року № 776/97-ВР «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

п р о ш у :

1. Розглянути подання та вжити невідкладних заходів щодо скасування пункту 2 протоколу № 38 засідання спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації природного характеру місцевого рівня у м. Дніпро від 16.11.2021 та поновлення прав громадян на пільговий проїзд у громадському транспорті на території міста Дніпро.

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити мене у місячний строк.

3. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Уповноважений

Людмила Денісова

